

Projektna skupina: Festival Udin boršt 2020

Udin boršt leži v predalpskem fitogeografskem pasu. Udin boršt obsega okrog 1.300 ha strnjene gozda (eden izmed največjih gozdnih površin v osrednji Sloveniji). Ugodni ekološki pogoji so omogočili, da je gozd že v preteklosti prekrival veliko večino Udin boršta. V 17. stoletju so med drevesnimi vrstami prevladovali mogočni hrastovi in gabrovi gozdovi.

V podrastju Udin boršta in v drugih habitatnih tipih (mokrišča, močvirja in jame), npr. na vhodu v jamo Arneševa luknja naletimo na zelnote trajnice (krvomočnica, penuša in mahovi); v zamočvirjenih izviroh med šotnim mahom najdemo rosiko in mrzličnik; v Udin borštu najdemo preslice, kalužnice, brogovito, šmarnice, resje in orhideje.

Udin boršt je danes poraščen pretežno z borovimi gozdovi in v podrastju z borovničevjem (združba rdečega bora in borovnice), ker se je v preteklosti izvajala izbiralna sečna in steljarjenje. Nad konglomeratno kamnino se nahajata izprana psevdogljejna prst, luvisol na konglomeratu, ki je z organskimi hranili in humosom revna prst. Tla so kisl.

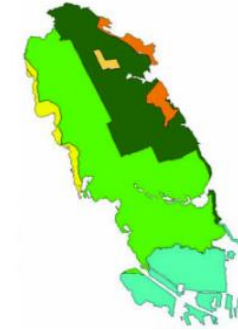
Rdeči bor in smreka sta v Udin borštu prevladujoči vrsti. Kot tretja vrsta se v družbi smreke in bora pojavljajo hrasti in bukev; pogosti so tudi graden, rdeči hrast, siva in črna jelša. Na območjih večje vrstne pestrosti imamo vrbo, trepetliko, beli in črni gaber, maklen, divjo češnjo, lipo in lipovec, poljski brest, veliki jesen, topokrpi in gorski javor. Največjo vrstno pestrost imamo v kisljubnem bukovju. Najmanjšo vrstno pestrost zasledimo v gozdovih s posebnim namenom v južnem delu, kjer prevladujeta rdeči bor in smreka. Neznatni delež predstavljajo: bukev, rdeči hrast, lipi in trepetlika.

Uporabljena literatura:

Beiser, R. 2019. Drevesa in ljudje. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Brus, R. 2012. Drevesne vrste na slovenskem: Ljubljana: Samozaložba.

<http://lebinca.com/udinborst-2020>

KRIŽANKE O DREVESIH, KI RASTEJO V UDIN BORŠTU

KRIZANKA: OREH - LIST 24

1	V	R	T		V	I	H	I	P		L	J		H													
2	B	L		G	E	M	P		D	N		B	J	U													
3	D	R		V	O	Ž		V	L	J		N	J	A													
4	O	R		H	E																						
5	A	F	R		D	Z		A	K																		
6	K	R		S	T		S		V	O	M		S	O													
7	H	R		N	A	I	B		G		V																
8	O	R		H		V	O	D	R		V	O															
9	P	R	I	S	E	B	I	N		S	L	I	O	R	H												
10	J		G	L		N		M																			
11	V	B	L	I	Ž	I	N	I	H	L		V		V													
12	M		L	J	I																						
13	V	R		Č		N	O																				
14	C		L	J		N	J	U	R		N																
15	O	B		R	V		N	J	E	V		L	N	E	L	S											
16	O	V		J	O	R		H	A																		
17	N		V	Z	A	Č		T		K	I	N	O	D	G	N	J	L	A	N	G	T	V	S	T		
18	K		Ž	O	L		M	F	O																		
19	D		L		V		N	J	E	I		T		R	I	P	R		B		V	E					
20	A		N	T		O	K	S		D		N	T	E													
21	O		L	J	E																						

Ime in priimek:

1	mesto, kjer raste oreh, če ga redko zasledimo v gozdu
2	podnebje, v katerem najboljše uspeva oreh, če ga najdemo zlasti v vinogradniških pokrajinah
3	kar je bil oreh v številnih pokrajinah, ki so ga zasadili ob rojstvu otroka in ko je zrasel, ga je drevo obrodilo s številnimi orehi
4	kar so metali na rimskih svatbah zakoncema pod noge, ki naj bi jima prinašali srečo in ju blagoslovili s plodnostjo
5	za kar so uporabljali orehova jedrca, saj so menili, da krepijo moško spolno moč in pomnožijo sperme
6	kar je ponazarjal zeleni ovoj oreha, če je trda lupina simbolizirala les križa, jedrce pa je bilo sladko srce božanstva, ki daje hrano in razsvetljuje s svojim oljem
7	čemur je služil oreh po mnenju starih Grkov
8	v kar je spremenil bog Dioniz Karijo, v katero se je zaljubil, sta pa njuno skrivno ljubezen izdali ljubosumni sestri in zaradi izdaje je Karija umrla od žalosti
9	kar je stare germane varovalo pred udarom strele
10	s čimer oreh skuša zavreti rast drugih rastlin, ker potrebuje veliko svetlobe, ki je derivat naftokinona in ga kopiči v listih in močno zavira rast
11	mesta, kjer so zasajevali orehe, če je bilo potrebno z vonjem orehovitih listov in zelenega ovoja odanjeti žuželke polet poljskih stranišč, gnojničnih jam
12	vzrok, da so nekoč orehove liste postavljali v omare in skrinje
13	kar so v magičnem zdravilstvu prenašali na oreh, če gre za zdravstveno motnjo
14	pri čemer pomagajo orehovi listi, če jih uporabljamo zunanje poleg celjenja ran
15	za kar se uporablja črnkasto rjav izvleček iz zelenih plodnih ovojev
16	kar je nekoč služilo kot nadomestilo popra, če je šlo za posušene dele oreha
17	kar naj bi olajšala Bachova cvetna esenca oreh ("cvet udejanjenja")
18	za kar so dobro sredstvo orehovi popki v gemoterapiji, če imajo razstrupljevaln in protivnetni protivnetni učinek
19	kar uravnava macerat iz orehovitih popkov poleg trebušne slinovke
20	kar imajo veliko orehi, da preprečujejo razvoj rakavih obolenj
21	kar lahko iztiskamo iz orehovitih jedrc, ki vsebujejo visoke vsebnosti maščob

SLIKE DREVES, KI SO V UDINBORŠTU

JAVOR

JELKA

SMREKA

GABER

RDEČI BOR

BUKEV

JESEN

KOSTANJ

HRAST

LIPA

TREPETLIKA

JELŠA

DIVJA ČEŠNJA

JEREBIKA

BORONIJA

BREST

OREH

BREZA

KRIŽANKA: DREVESA - LIST 0

1	B	R									
2	S	M	R		K	A					
3	B		K		V						
4	H	R		S	T						
5	K		S	T			N	J			
6	J		L	K	A						
7	J		V	R							
8	J		L	Š	A						
9	J		S		N						
10	L		P	A							
11	T	R		P		T	L		K	A	
12	G		B		R						
13	D		V	J	A	Č		Š	N	J	A
14	B	R		S	T						
15	O	R		H							
16	J		R		B		K	A			

Ime in priimek:

1	iglasto drevo z dolgimi iglicami in razbrazdanim lubjem
2	iglasto drevo s temno zelenimi koničastimi iglicami, visečimi storži in rdečkasto rjavo razpokano skorjo
3	veliko gozdno listnato drevo z gladkim deblom
4	veliko listnato drevo z navadno hrapavim deblom in trdim lesom
5	drevo s suličastimi listi in drobnimi rumenkasto belimi cveti v socvetjih in užitnimi sadovi
6	iglasto drevo s ploščatimi iglicami in gladkim belkasto sivim lubjem
7	gozdno drevo s širokimi, dolgocepljati listi in belim lesom
8	drevo ali grm z nazobčanimi jajčastimi ali srčastimi listi in krogljčastimi plodovi
9	visoko gozdno drevo s pernatimi listi in trdim lesom
10	košato drevo z mehkim lesom, srčastimi listi in dišečimi cveti
11	drevo z dolgocepljati, skoraj okroglimi listi
12	listnato drevo z napiljenimi listi in s trdim lesom
13	sadno drevo ali njegov dolgocepljati okrogli koščičasti sad
14	gozdno drevo z napiljenimi listi in gostim belim lesom
15	listnato drevo z močnimi vejami ali njegov koščičasti sad
16	drevo ali grm s pernatimi listi ali njegove živo rdeče jagode v kobiljih

KRIŽANKA: BREST - LIST 23

1	P	G	R	J		H																																	
2	R		V	N		N	S	K		H	B	R		Ž		N		H																					
3	P		S	T		V	L	J		N	J		U		G	R		D	B		N	H	O	D	R		V												
4	Š		K	R		P	Č		V	J		E	K		L		S		J		E	I	V		D	N		A	I	K		L		S		A			
5	L		Č		J		E		I	Z		L		B		J		A																					
6	H		L		N		D	S		K	A		B		L		Z		N		B	R		S	T		V												
7	B		R		S	T																																	
8	B		R		S	T																																	
9	B		R		S	T																																	
10	Ž		N		S		K		O																														
11	S		M		R		T		I		Ž		L		V		N		J		A																		
12	K		R		L		A		T		I		P		L		D		V		I		B		R		S		T		A								
13	T		R		S		N		E		I		K		L		J		E																				
14	B		R		S		T		V		M		L		Č		J		M																				
15	B		R		S		T		V		O		L		B		J		E																				
16	R		N		H																																		
17	Z		L		B		A																																
18	E		K		S		C		M		E		O		P		K		L		N		E																
19	O		Č		I																																		
20	C		V		T		O		D		G		V		R		N		S		T		I																
21	B		R		S		T		V		O		L		Č		J		E																				

Ime in priimek:

1	mesto, kjer uspeva gorski brest
2	mesto, kjer rastejo poljski in dolgocepljati brest
3	čemer so služila vitka brestova debila
4	za kar so nekdanje uporabljali trdo in žilavo brestovino začeni za gradbeni les
5	vzrok, da je bil brest nekdanje izjemno pomemben
6	naziv za bolezen, ki uničuje breste, kriva je azijska gliva, ki jo prenašata dve vrsti brestovega beljavarja in gliva zamaši prevodne kanale, zato drevo odmre
7	simbol za protenstatizem zaradi legend, da je zrasel iz suhe veje, ko ga je v zemljo vtaknila stara žena, rekoč da bo v protenstatizem tako dolgo dvomila, dokler suha veja ne bo ozelenela in zrasel je mogočen brest z 11 m obsega
8	drevo, ki je imelo pomembno vlogo v kultu čaščenja dreves pri Keltih poleg hrasta
9	drevo, ki je bilo v južni Franciji vaško drevo, pod katerim so praznovali slavje in delili pravdo
10	v kar so bogovi Odin, Vili in Veso spremenili na morskobalno naplavljen brest, ki so mu vdihnili razum, dušo in življenjsko toplino
11	simbolni pomen, ki jo je imel brest v antiki, ki je bil v Grčiji posvečen Hermesu, kurirju bogov, ki so ga častili kot vodnika mrtvih ter varuha spanja in sanj
12	spremljevalci duš, ki so poplesavali v vetru v antiki
13	za kar so uporabljali Rimljani brest v vinogradništvu
14	s čimer so privezali trto v starem Rimu, če gre za vezivo
15	kar uporabljajo v veterini povezano z brestom
16	pri čemer pomaga brestovo lubje in listi, če smo bolani poleg tega, da zdravita kožna obolenja in celjenje zlomov
17	kar je zapustilo ljudi, če so se kopali v vodi, ki so jo segreti nad ognjem iz brestovih polen
18	pri čemer je pomagalo ličje iz lubja, ki so ga drobno narezali in prelili z vročo vodo, da so se sprostile številne sluznine
19	kar so zdravili s sokom iz svežih listnih popkov poleg nečiste kože
20	kar je v Bachovi cvetni terapiji brest, če pomaga ljudem, ki se počutijo preobremenjeni in mislijo, da določeni nalogi niso več kos
21	kar so v Franciji všili v oblačila, da bi bili varni pred zlimi uroki, če so bili vraževerni

KRIŽANKA: RDEČI BOR - LIST 2

1	Z	D	R		V	L	O													
2	P	R		K	J	V	N	J	E	M	S	A								
3	T	S	N	J	N	J	E	L	S	N	H	S	D	V						
4	T	S	K	R	S	K	O	I	C	R	N	L	O							
5	P	L		D																
6	T	R		K	E															
7	G	Z	D	N	O	I	V	L	N	O										
8	B	R	O	V	H	I	G	L	C											
9	S	T		R	Ž	I														
10	L	S	N	A	I	N	D	S	T	R	J	A								
11	L	S		N	E	Z	B	J	E											
12	R		N	E																
13	B	L		Č	N	E	I	V	I	G	R	L	U							
14	B	R		N	H	T	S	U												
15	O	S	T		O	P	R	Z	I											
16	S	R		D	Z	M	S	K	I	B	R									
17	P	N	S																	
18	S	M	L	N	T	E	S	L	Z	E										
19	R	H		T	N	E														
20	P	N	S	S	Y	L	V	S	T	R	S									
21	B	R		V	K	E														

Ime in priimek:

1	2. uporaba, če gre za borovo terpentinsko olje
2	1. uporaba kalafonije (trdi del destilacije borovega balzama)
3	2. uporaba kalafonije
4	za kar so uporabljali borove saje
5	s čimer so čarodeji ustvarjali blisk, ki je bil iz bora
6	del bora, s katerim so svetili
7	kar so izdelovali iz borovih iglic in je nastalo polnilo za oblazinjeno pohištvo, vzglavnik ...
8	iz česar je lahko izdelano olje za kopeli iz bora
9	kar se uporablja iz bora, da napovedujemo vreme
10	industrijska panoga, v kateri je uporaben les iz bora
11	kar bi lahko izdelovali iz borovega lesa
12	kar zdravi mazilo iz borove smole
13	kar zdravi čaj iz borovih vršičkov
14	pri čemer pomaga eterično olje iz borovih iglic
15	pri čemer pomaga macerati iz borovih popkov
16	naziv za vrsto bora v Sredozemlju
17	ime nimfe, ki jo je grška boginja Geja spremenila v drevo, ki je nosilo ime po njej
18	kar je točila nimfa, ko je bila spremenjena v drevo, v času pihanja severnega vetra, ki je lomil njene veje
19	naziv za borovo smolo po grško, iz katere je izdelano grško vino Retsina
20	latinsko ime za rdeči bor
21	naziv za družino, v katero spada rdeči bor

KRIŽANKA: GABER - LIST 23

1	M	Č	C	E																						
2	V	Ž	L	B	L	J	N	S	T																	
3	K	R	M	A	S	T	L	J	A	Z	A	Z	V	N	O											
4	S	Č	N	O	I	L	S	T	J	E																
5	H	R		N	L	N	O																			
6	M	Č	N	O	O	K	L	S	T	N	J	E														
7	Ž	V	O	I	M	J	O																			
8	M	T	R	D	B	L	A	Z	R	Š	Č	N	A	Ž	V	A	M	J	A							
9	Ž	V	O	G	B	R	V	M	J	O																
10	V	D	L	B	N	E	I	Z	D	L	B	N	E													
11	B	L	I	G	B	R																				
12	O	R		D	J	A																				
13	Z	B	N	K																						
14	C	P		M	O																					
15	I	M	P	R	G	N	R	M	O																	
16	K	R		V	O																					
17	V	Č	J	A	P	L	D	N	S	T	N	S	Č	N	S	T	B	R	E	Z	Z	P	L	T	V	
18	Z	R	Č	N	E	D	M	N	E	D	M	O	N	S	K	E	P	R	V	D	E					
19	A	N	T	O	K	S	I	D	T	I	V	N	O	I	A	N	T	K	N	C	R	G	N	O		
20	B	L	Z	N	I	D	H	L																		
21	D	Š	V	N	I	U	M	S	K	I	I	Z	Č	R	P	N	S	T	I							

Ime in priimek:

1	vzrok, da spada beli gaber v družino brezovk, čeprav spada v red bukovcev
2	kar je značilno za beli gaber glede debela, če ga primerjamo z bukvi
3	vzrok, da so ljudje gabre redno obrezovali in jim redčili veje
4	vzrok, da je živina imela rada krmo iz gabrovega listja, ker kmetje do pred 1200 let niso imeli pašnikov
5	korist, ki jo je imela živina od gabrovega listja
6	vzrok, da so nastala nenavadna grčava gabrova drevesa, če so od njih ostali samo štori
7	za kar je gaber primeren, ker vedno znova požene nove veje
8	kar služi za zamejitev živine na paši in za obrambo pred napadalci
9	s čimer so razmejavali mesta čiščenja od posvetnega sveta v predkrščanski dobi
10	kar jasno vidimo pri starih deblih gabra
11	drevo, ki ima najtežji in najtrši les od vseh drevesnih vrst, ki rastejo v srednji Evropi
12	kar so nekdaj izdelovali iz trdega in žilavega lesa belega gabra poleg delov za stroje
13	vrsta strojnega dela, ki je bil izdelan iz gabra poleg prečk, osij koles, tnal in cepcev
14	kar težko delamo z belim gabrom
15	kar lahko dobro delamo z belim gabrom, ko ga obdelujemo poleg upogibanja, lepljenja in površinske obdelave
16	stvar, za katero je beli gaber odličen
17	čemer je služilo skuhanje listje v kravjem ali ovčjem mleku, ki so ga skupaj z moko in jajci spekli kot pecivo
18	kar je Hildegarda verjela, da je možno s kurjenjem belega gabra pregnati
19	vrsta delovanja listja belega gabra sodeč po novjših raziskavah, če gre za zdravje
20	kar zdravimo s popki belega gabra, če naredimo macerati
21	pri čemer pomaga bachova cvetna esenca, če ga imenujejo "krepčilen cvet" poleg spodbujanja motivacije

KRIZANKA: LIPA - LIST 21

1	S	T	R	S	T																	
2	P	J	N	J	A																	
3	R	Z	K	R	J	N	I	M	I	P	R	D	K	T	I	D	R	V	S	A		
4	K	R	Z	Š	Č	A	I	S	R	D	Š	Č	A	I	K	R	J	V				
5	D	Š	Č	I	M	I	C	V	T	V	I											
6	V	L	K	L	S	T	N	A	L	P	A											
7	M	L	L	S	T	N	A	I	L	P	A											
8	S	R	B	R	N	A	L	P	A													
9	I	Z	N	K	Z	N	O	T	R	K	K	N	T	V	R	H	R	N				
10	F	R	Y	A																		
11	A	F	R	D	T	A																
12	L	D	A																			
13	P	L	T	N	I	V	N	J	I	N	I	S	R	Č	S	T	E	I	L	S	T	E
14	M	I	J	N	A	L	P	A														
15	O	B	L	P	H																	
16	I	Z	L	P	E																	
17	R	Z	B	R	J	N	J	E	K	P	R	S	T	V	O							
18	O	B	Č	T	K	D	M	Č	G	A	O	G	N	J	Š	Č	A	A	R	N	S	T
19	P	L	S	N	I	O	D	R														
20	G	S	T	Š	Č	A																
21	P	D	L	P	O																	

Ime in priimek:

1	kar velja neverjetnega za lipo
2	kar se dogaja 300 let z lipo po mnenju ljudi, če pred tem 300 let raste, 300 let stoji
3	skrivnost prehranjevanja pri lipi, če je stara, votla, a še vseeno zeleni z vso življenjsko močjo z vidika notranjih korenin, ki se razvijajo v votlem debelnem ovoju
4	kraji v naseljenih prostorih, kjer najdemo stare lipe
5	s čimer nas lipo omamlja v milih poletnih večerih
6	lipa, ki ima žametno dlakave velike liste in dlakave listne peclje ter socvetja z večinoma tremi cvetovi, cveti pa 2 tedna pred drugo vrsto lipe
7	lipa, ki ima majhne liste, ki so z dlačicami porasli samo po spodnji strani in listnih žilah, socvetje, ki ima od pet do dvanajst cvetov, cveti pa 2 tedna pozneje kot druga vrsta lipe
8	lipa, ki ima s srebrnkasto belimi dlačicami poraščeno spodnjo stran listov in listne peclje, ki cveti šele konec julija in veljalo je zmotno prepričanje, da je strupena za čmrlje
9	vzrok, da je nimfa Filiro prosila Zevsa, naj jo spremeni v lipo, ki je povezan z rojstvom njenega otroka
10	germanska boginja plodnosti, ljubezni in sreče, ki je bila mila in dobrotna boginja, kar so tudi lastnosti lipe
11	naziv za boginjo, ki so ji polagali pod lipo darove in njene svečenice so nosile vence iz mirte ter dišečih cvetov lipe
12	naziv za slovansko boginjo ljubezni, za katero je bilo prebivališče lipa in po njej je lipa dobila tudi ime
13	kar so v zvezi z lipo opevali v nešteto ljubezenskih pesmih
14	kar je postala Freyjina lipo v času krščanstva
15	mesta, kjer so se razvili Marijini romarski kraji, kjer so molili in prinašali darove
16	iz kar so izrezlali nešteto kipov svetnikov in oltarjev
17	za kar je les lipe odličen, ker je mehak in enakomerne sestave
18	vzrok, da velja lipo za slovensko ljudsko drevo
19	kar so postavili v drevesno krošnje lipe, ko so nekatere lipe obrezali in razpeljali njihove veje
20	kar pričajo, da je bila lipo pomembno vaško drevo in priljubljeno zbirališče
21	naziv, ki ga nosijo številna gostišča zaradi dejstva, da je bila lipo pomembno vaško drevo in zbirališče

KRIZANKA: BUKEV - LIST 5

1	B	K	V	V	K	E										
2	B	K	V													
3	S	P	M	L	D	N	S	K	I	M	C	V	T	L	C	M
4	B	K	V	A	I	K	T	D	R	L	A					
5	B	K	V	E												
6	T	N	K	A	I	N	G	L	D	K	A	S	K	R	J	A
7	B	K	V	E	I	P	L	Š	Č	C	E					
8	R	N	T													
9	B	G	N	J	E	P	L	D	N	S	T	I				
10	R	M	R	S	K	I	K	R	J	I						
11	V	J	C	E	B	K	V	E								
12	T	K	L	O	V	L	K	O	M	Š	K	H				
13	O	D	L	Č	N	O	I	K	R	V	O					
14	L	S	N	O	O	G	L	J	E							
15	P	P	L	K	O											
16	P	L	D	V	I											
17	M	L	D	I	N	N	Ž	N	I	L	S	T	I			
18	B	K	V	I	M	I	K	L	Č	K	I					
19	B	K	V	I	Z	R										
20	Ž	R	A	I	Z	T	S	N	J	N	O	O	L	J	E	
21	Z	M	L	T	I	Z	R									

Ime in priimek:

1	naziv za družino, kamor spada bukev
2	naziv za najpogostejšo drevesno vrsto v Sloveniji
3	čemer spomladi dajejo bukovi gozdovi življenjski prostor, preden bukove krošnje zaprejo dotok svetlobe
4	poimenovanje v ljudskem jeziku za gladka bukova debla in visoke krošnje
5	kar lahko jezikovno povežemo z bukvami
6	lastnosti bukve, da je primerna za vrezovanje črk, slik ...
7	v kar so germanski svečeniki vrezljavali rune, ki so jih vrgli na belo kropo ter vzeli tri ploščice in iz njih razbrali prihodnost
8	kar lahko opazimo na bukovih listih z izrazitimi žilami, ki je runo boga Tyra (varnost pred magijo)
9	kar se je skrivalo v bukvi po mnenju ljudstva, ki je bil "drevo otrok", iz katerega so izvlekli novorojence
10	kar so postali številni kraji v današnji Nemčiji, kjer so rastle svete bukve
11	kar so ljudje obesili na ostrešje, da v hišo ne bi udarila strela, ki so poprej ob telovem kresile oltar
12	kar se je zgodilo z odraslimi deklicami, ki so jih kot novorojene kopali v čeburu iz bukovega lesa
13	kar je bukov les, ker ima visoko energijsko vrednost
14	kar je v srednjem veku veliko potrebovalo železarstvo, ki se proizvaja v oglarskih kopah
15	kar so pridobivali iz bukovega pepela in so uporabljali za proizvodnjo mila in stekla
16	del bukve, ki se lahko uživa
17	kar se užitnega razvije na bukvi konce aprila in v začetku maja, je kiselkastega okusa
18	s čimer lahko obogatimo jedilnik, ki jih spomladi najdemo pod starimi bukvami
19	kar dozori na bukvi septembra, oktobra, je trirob, v majhnih, bodičastih skledicah (bukvicah)
20	naziv za dobro jedilno olje z okusom po oreških
21	kar so v slabih časih primešali moki za kruh

KRIŽANKA: BUKEV - LIST 6

1	S	L	B	S	T																		
2	A	L	K	L	I	D	F	G	N														
3	S	G	R	V	T	I																	
4	P	R	Š	I	Č	I																	
5	H	D	O	I	N	O	S	T	R	O	Z	M	O										
6	S	H	O	I	N	T	P	L	O	Z	M	O											
7	V	N	T	J	I	H	I	D	L	S	N	I											
8	Č	R	S	L	V	N	E																
9	Z	V	I	R	J	O	V	N	T	J	E												
10	S	P	M	L	D	N	S	K	O	I	O	L	P	L	J	N	O	I	L	B	J	E	
11	M	Š	N	C	O	B	K	V	G	A	P	P	L	A	I	N	O	L	J	A			
12	K	T	R	N	B	K	V	G	A	L	S	A											
13	K	R	O	Z	T																		
14	R	K	T	V	R	N	A	S	N	V													
15	K	R	O	Z	T	M																	
16	P	L	T	I																			
17	B	K	V	O	L	B	J	E															
18	P	S	Š	N	O	B	K	V	O	L	S	T	J	E									
19	K	R	T	Č	N	I	I	N	I	N	S	T	R	P	N	I	D	O	I	D	R	G	H
20	K	R	P	T	V	O	R	G	N	Z	M	A	O	B	A	L	R	G	J	H			
21	V	Z	N	E	P	L	Š	Č	E														

Ime in priimek:

1	kar lahko povzroča pretirano uživanje bukovega žira
2	kar predstavlja neprebavljive, rahlo strupene sestavine v bukovem žiru
3	kar je potrebno storiti z bukovim žirom, da uničimo strupeno sestavino v bukovem žiru
4	žival, ki jo je dobro krmiti z bukovim žirom, da ima okusno meso
5	kar je pomenilo, če je bilo jeseni ogromno bukovega žira
6	pomen, če so na vse svete (prvega novembra) iz bukke izrezali trsko, ki je bila suha
7	pri čemu je pomagalo žvečenje bukovih listov
8	sestavine v bukovih listih, ki povzročajo adstringenten in protibakterijski učinek
9	kar povzročijo flavonoidi in fenolna kislina v bukovih listih
10	s čimer lahko zmanjšujemo povišano telesno temperaturo, če imamo v mislih bukev
11	kar so nanašali na ekceme in razjede iz bukke
12	kar so nekdanj uporabljali za impregnacijo ladij in železniških pragov iz bukke
13	naziv za bukovo zdravilno sredstvo, s katerim so zdravili pljučne bolezni, kožne razjede ... ki ga pridobivajo s suho destilacijo bukovega katrana
14	vzrok, da je katran iz bukovega lesa na slabem glasu
15	naziv za močno razredčeno različico krezota, ki se uporablja v homeopatiji
16	letni čas, ko bukovo listje razvije prave zdravilne učinke, ker se v njih nakupi čreslovine
17	1 sestavina bukovega čaja, ki pomaga pri driski, vnetjih v ustih in grlu
18	2 sestavina bukovega čaja, ki pomaga pri driski, vnetjih v ustih in grlu
19	lastnosti ljudi, katerim priporočajo bachovo cvetno esenco "bukve" in velja za cvet strpnosti
20	za kar uporabljajo bukove popke v gemoterapiji
21	kar izdelujejo v lesni industriji iz bukke

KRIŽANKA: LIPA - LIST 22

1	P	R	V	D	O																
2	R	S	N	C	A																
3	L	S	T	E																	
4	V	S	L	C	E																
5	K	Z	N	S	K	E	L	P	E												
6	O	Z	N	N	L	A															
7	O	D	G	N	J	A	Z	L	E	I	D	H	V	E							
8	P	T	K	L	O	V	L	K	O	D	H	V									
9	O	D	G	N	L	I	Č	R	V	N	C	E									
10	H	D	Č	A																	
11	Z	L	S	M	I	P	E														
12	U	D	R	M	S	T	R	L													
13	L	Č	J	E																	
14	K	R	P	I	I	M	N	S	K	I	S	S	T	M							
15	J	N	J	A																	
16	P	M	I	R	J	V	A	L	N	I	U	Č	N	K							
17	Z	B	B	L																	
18	O	B	K	L	D	K	E	I	Z	L	S	T	V								
19	L	P	V	O	I	O	G	L	J	E											
20	R	Z	K	Ž	V	N	J	U	U	T	R	J	V	N	J	U	D	L	S	N	I
21	O	L	J	E																	

Ime in priimek:

1	kar so delili v senci krošnje lipe
2	za kar sta poskrbela lipa kot sveto drevo in božanstvo, ki je bivalo v njem, da je prišlo na dan
3	kar v bajkah lipa nenadoma vse odvrže, da opozori na nepravično sodbo
4	za kar je lahko služila lipa kot sodno drevo, ker so sodbo nemalokrat nemudoma izvršili
5	naziv za lipe, ki so služile kot vislice
6	kar so prebrali pod sodno lipo poleg tega, da so dajali zaprisege, sklepali pogodbe, sprejemali sklepe
7	kar so verjeli nekoč v zvezi z lipo, če je veljala za obrambno drevo vasi, gradov in kmetov
8	vzrok, da so lipo sadili ob križiščih, če je veljala za obrambno drevo vasi, gradov in kmetij
9	kar so dosegli, če so lipove veje vtaknili v kup gnoj, prebili na hišo in hlev
10	kogar so lahko zvezali z lipovim ličjem
11	s čim so morali izkopati lipine korenine, ki so jih uporabljali v čarobne namene npr. ljubezenske uroke
12	pred čimer varuje lipa po verovanju ljudi, če so se v nevihti zatekli pod njo
13	naziv za material, ki ga pridobivajo iz mehke, vlaknaste notranje strani lubja, in sicer so lubje z ličjem olupili iz lipovih vej, ga namočili v vodo, da so se sprostila vlakna
14	vzrok, da je čaj iz lipovih cvetov odlično zdravilo za gripozne okužbe, če med drugim pospešujejo potenje, znižujejo povišano telesno temperaturo, krepijo imenski sistem
15	čas, ko nabiramo cvetove lipe z rumankasto zelenimi podpornimi listi in jih posušimo
16	vzrok, da v gemoterapiji cenijo popke lipe
17	kar nikoli ne bo mučilo majhnih otrok po verovanju v magično zdravilstvo, če bo njegova prava kaša pripravljena z lipovimi popki, odrezanih, ko je zvon odbijal dvanaest na veliki petek
18	s čimer je v ljudskem zdravilstvu moč zdraviti glavobole in rane
19	kar so posipavali po gnojnih ranah; ga zelo v majhnih količinah dajali bolnikom, ki jih je izčrpala jetika; predpisovali pri boleznih pljuč, pri želodčnih težavah zaradi kisline in pri driski
20	čemer je služilo lipovo oglje, ki so mu primešali v prah zdrobljene liste žajblja
21	kar pridobivamo iz lipovih semen, ki se skrivajo v oreškah

KRIŽANKA: JESEN - LIST 18

1	J	S	N	V	O	L	B	J	E											
2	L	U	J	E	J	S	N	A												
3	B	L	Č	I	N	H	V	S	K	L	P	H	B	L	Z	N	H	S	Č	L
4	L	S	T	I	B	R	Z	E												
5	L	B	J	E																
6	M	L	D	E	L	S	T	E												
7	K	R	L	T	E	P	L	D	V	E										
8	J	S	N	V	Z	D	R	V	L	N	I	A	L	K	H	L				
9	J	S	N																	
10	S	L	D	K	B	N	I	S	K	I	M	A	L	G	A	J	S	N	A	
11	Z	P	R	T	J	U														
12	M	N	T	L																
13	O	B	L	N	J	U	S	K	L	P	O	V	I	N	I	V	Z	I		
14	C	V	T	N	A	E	S	N	C	A	J	S	N	A						
15	J	S	N	V	E	P	P	K	E	P	G	N	J	K	E	S	M	N	A	
16	V	L	K	I	J	S	N													
17	Š	P	R	T	N	I	R	K	V	Z	T	I								
18	V	L	Z	N	A	R	S	T	Š	Č	A									
19	J	S	E	N	V	O	L	S	T	J	E									
20	V	L	K	M	J	S	N	M												
21	S	N	C	A																

Ime in priimek:

1	kar je bilo dolgo nadomestek kinina pri zdravljenju malarije
2	kar so zmešali za zdravljenje revmatičnih obolenj poleg lubja topola
3	pri čemer naj bi pomagal čaj iz listov ali semen jesena
4	s čimer lahko povečamo diuretični učinek jesenovih listov
5	kar vsebuje sluznino in olupimo z dve do triletnih vej jesena spomladi, preden poženejo listi
6	kar nabiramo maja do junija, če mislimo na jesen
7	kar nabiramo od septembra in uporabljamo skupaj s krilci
8	kar je na Balkanu in v Avstriji priljubljeno sredstvo za lajšanje revmatičnih bolečin in je iz krilatih plodov jesena
9	drevo, ki vsebuje flavonoide, triterpene, glikozide, čreslovine in sluznino
10	kar vsebuje veliko sadnega sladkorja in alkoholnega sladkorja manitola
11	za kar uporabljajo manitol, ki ima rahlo odvajalni učinek
12	kar ne dvigne ravni sladkorja v krvi in se razgradi bre inzulina
13	pri čemer pomaga glicerinski macerat jesena
14	kar zbistri misli in prinaša razumevanje ter to pomaga prenesti v dejanja
15	kar uporabljajo v gemoterapiji, ki odvaja vodo iz telesa, zavira vnetja in čisti kri
16	drevo, ki redko raste na višini več kot 1000 m nadmorske višine
17	kar se izdeluje iz jesenovega lesa
18	rastišča jesena, da ima dolgovlaknat les, ki je bolj elastičen
19	kar je bila nekoč surovina, če so želeli barvati volno na zeleno
20	s čimer lahko osnujemo drevored
21	vzrok, da se jesen zasaja na pašnikih, da nudi zatočišče pašnim živalim

KRIŽANKA: HRAST - LIST 7

1	G	L	B	K	O	I	R	Z	B	R	Z	D	N	O	I	L	B	J	E	
2	D	B																		
3	G	R	D	N																
4	R	D	Č	I	H	R	S	T												
5	N	J	V	Š	J	O	Č	S	T											
6	P	R	N																	
7	K	R	N	N	I	S	G	J	O	I	V	I	P	D	T	L	N	C	O	
8	P	S	K	L	I	N	Š	T	T	O	H	R	S	T	V					
9	D	V	C	I	M	R	J	I												
10	H	R	S	T	V	I	Ž	L	D											
11	Ž	L	D	V	E	M	K	E												
12	E	S	A																	
13	Ž	L	D	V	A	K	V	A												
14	R	Z	G	R	N	T	I													
15	Š	T	V	L	O	P	R	Š	Č	V	P	S	L	I	V	G	Z	D	U	
16	D	B	R	A	I	C	P	L	J	V	S	T								
17	T	N	N	S	K	A	K	S	L	N	A									
18	Z	M	L	T	I	M	H	R	S	T	V	M	L	B	J	M				
19	Š	Š	K	E																
20	G	L	S	V	O	Č	R	N	L	O										
21	B	L	Z	N																

Ime in priimek:

1	vzrok, da je hrast videti kot fosil iz pradavnine
2	naziv za hrast, ki ima zelo kratke litsne peclje, 1-3 plodovi so na dolgih plodnih pecljih
3	naziv za hrast, ki ima dolge listne peclje, 2-7 plodov je kot grozd na kratkih plodnih pecljih
4	naziv za hrast s koničastimi krpastimi listi, ki se jeseni rdečkasto obarvajo
5	kar so izkazali vsem, ki so jim v starem Rimu podelili venec iz hrastovih listov
6	naziv za slovanskega boga, ki so mu dan in noč njemu v čast kurili ogenj s hrastovimi poleni
7	vzrok, da v hrast zelo pogosto udarijo strele
8	kar je storila Krščanska cerkev, ker ni odobrvala čaščenje bogov pri svetih hrastih in sveto hrastovo drevo sprevrgli v delo hudiča
9	komu je Krščanska cerkev posvetila čaščena hrastova drevesa, ko jih je sprejela
10	kar je bila prva in prvotna hrana človeštva
11	iz česar so zamesili kruh v daljni preteklosti ob pomanjkanju žita
12	latinska beseda, ki pomeni jed in se je razvila nemška beseda Eiche, ki pomeni hrast
13	pijača, ki se je pojavila v obeh vojnah zaradi pomanjkanja pijače in je iz hrasta
14	kar je potrebno storiti s hrastovim želodom, da je užiten
15	po čemer so v srednjem veku ocenjevali gospodarsko korist gozda
16	dobra lastnost hrasta, če ga uporabljamo za kurjavo
17	sestavina, ki omogoča, da je hrast zelo trpežen les in je odporen proti škodljivcem in vlagi
18	s čimer so živalske kože za dalj časa zakopali v jame, da je kemijska sprememba spremenila kožo v usnje
19	kar se pojavi na hrastovih listih, če so na njih šiškarice odlegle jajčeca
20	kar se lahko proizvede iz šišk in se je nekoč uporabljalo za pisanje listin
21	kar so položili v zavrtano luknjo v hrastu v obliki las, nohtov in jo zaprli s koščkom lesa

KRIŽANKA: HRAST - LIST 8

1	P	R	K	L	T	S	T	V	A											
2	O	Z	B	L	N	E														
3	Z	L	D	Č	N	A	O	B	L	N	J	A								
4	V	L	N	R	R	K														
5	A	N	T	F	L	G	S	T	K											
6	A	D	S	T	N	G	N	T												
7	S	T	P	T	K															
8	A	N	T	S	P	T	K													
9	H	R	S	T	V	H	L	S	T	V										
10	N	P	T	M	Z	R	D	I	Č	S	T	H	L	P	N	S	T	I		
11	O	R	G	N	Z	M														
12	I	Z	D	L	A	V	J	M	B	R	V									
13	H	R	S	T	V	N	A													
14	B	R	V	O	I	N	R	M	O											
15	C	N	D	R	V	C	P	R	I	B	R	Ž	C	H						
16	E	N	S	P	L	N	I													
17	P	L	D	N	S	T														
18	S	T	B	L	N	O	I	N	Č	V	R	S	T	O	E	N	R	G	J	O
19	H	R	S	T	V	I	K	L	I											
20	W	L	S																	
21	R	S	T	E	B	L	A	O	M	L	A									

Ime in priimek:

1	vzrok, da je hrast iz medicine izginil vse do 16. stoletja zaradi pokristjevanja
2	kar je zdravil izleček iz hrastovega lubja, listov in šišk, ki so ga nanašali na obolela mesta
3	kar je zdravilo uživanje izvlečka iz hrastovega lubja, listov in šišk
4	1. lastnost hrastovih čreslovin, da so primerne za zdravljanje obolenj
5	2. lastnost hrastovih čreslovin, da so primerne za zdravljanje obolenj
6	3. lastnost hrastovih čreslovin, da so primerne za zdravljanje obolenj
7	4. lastnost hrastovih čreslovin, da so primerne za zdravljanje obolenj
8	5. lastnost hrastovih čreslovin, da so primerne za zdravljanje obolenj
9	iz česar pripravljamo čaj, če uporabljamo hrast
10	komur je namenjena cvetna esenca "hrast", ki je cvet vzdržljivosti
11	kar spodbujajo in krepijo hrastovi popki, ki so bogati s hormoni
12	za kar so uporabljali hrastovino, če so gradili ladje
13	les, iz katerega so izdelali zelo kvaliteno stavbno pohištvo
14	kar dajejo hrastovi sodovi vinu, rumu, konjaku, vinjaku in viskiju
15	vas, v kateri raste najdebelejši slovenski dob, ki ima obseg 795 cm, visok 20 m, star 300 let
16	lastnost hrastovih cvetov, če rastejo na istem drevesu
17	za kar je želod sinonim
18	kar pomenijo trde hrastove korenine in debela hrastova skorja
19	les kolov, na katerih so postavili Benetke
20	država, ki sestavlja Združeno kraljestvo, ima hrast za nacionalno drevo
21	hrasti, ki imajo poseben pomen v mitologiji

KRIŽANKA: JESEN - LIST 17

1	V	Z	V	Š	E	N																			
2	J	S	N																						
3	S	V	T	L	A	K	R	Š	N	J	A	V	L	K	I	S	S	T	V	L	J	N	L	S	T
4	J	S	N	O	V	M	I	L	S	T	I														
5	Č	R	N	I	D	L	K	V	I																
6	V	L	K	P	P	K	N	A	V	R	Š	Č	K	U											
7	Z	A	O	G	L	N	L	I	Č	R	N	I	P	P	K	I									
8	J	S	N	V	O	Ž	G																		
9	J	S	N																						
10	J	S	N																						
11	J	S	N	V	O	L	S	T	J	E															
12	K	L	C	A	N	J	E	D	Ž	J	A														
13	N	U	R	J	E																				
14	K	P	J	E	Z	L	E	S	A	J	S	N	A												
15	P	R	Ž	N	N	E	L	M	I																
16	J	S	N	A																					
17	J	S	N																						
18	V	R	N	S	T	P	R	E	D	D	H	V	I	Č	R	V	N	C	A	M	I				
19	Z	D	R	V	L	J	A	N	J	E	K	Č	J	I	H	O	G	R	Z	O	V				
20	Z	V	N	Z	L	M	L	J	E	N	E	U	D	E											
21	O	D	P	R	V	L	J	N	J	E	K	M	N	V	Z	L	A	T	N	I	C	E			

Ime in priimek:

1	kar pomeni excelsior, ki je latinsko ime za jesen (Fraxinus excelsior)
2	eden izmed največjih slovenskih listavcev
3	kar je prevzelo naše prednike, da so zasadili jesen v bližino domov in hlevov
4	s čimer so nekdaž krmili živino in bili prepričani, da to živali vse leto varuje pred boleznimi
5	značilnosti jesenovega popka
6	kar je videti kot kupola čebulastega stolpa pri jesenu
7	kar je ostalo jesenu v zgodbi, ko je vladal drevesom hudič, ki so ga morali častiti in priklanjanje in jesen se ni hotel priklanjanje hudiču, zato ga je le-ta zagrabil in mu zagrozil, da ga bo vrge v peklenjski ogenj, pri čemer so mu zgoreeli vsi jesenovi listi
8	kar v sedanjih časih ogroža jesen, ki izvira iz vzhodne azijske in le-ta prekine dotok vode v krošnje, da odmrejo posamezne veje, potem pa celo drevo
9	kar pomeni beseda ask v nordijski mitologiji, da so trije bogovi na morski obali odkrili dve debli različnih dreves in ustvarili prva dva človeka, pri čemer je bil moški Ask, ženska pa Embla
10	v kar je stvarnik sveta ustrelil puščico, da sta iz njega stopila moški in ženska (legenda Algonkinov, Indijanci iz Severne Amerike)
11	kar so morali na Švedskem vreči v ogenj ali z njim prekaditi porodno sobo, da bi porod potekal tekoče
12	za kar je bil jesen pomemben pri keltskih Druidih, če je bila palica iz jesenovega lesa
13	kar je dekle sprožilo po tirolski pripovedki z udarcem po vodi z vejo jesena, ki jo je našla
14	kar pomenita germanski besedi askr, ask poleg jesen
15	lastnosti lesa jesena, da so iz njega izdelovali kopja in loke
16	iz katerega lesa so bile izdelane puščice, ki jih je streljal rimski bog ljubezni
17	kar odbija kače, zato so popotniki radi izbrali jesen za počitek
18	vzrok, da so ljudje v vzhodni Evropi na potovanjih nosili košček jesenovega lesa
19	za kar so v grški antiki zdravniki uporabljali liste malega jesena
20	kar so v srednjem veku zdravili s pepelom iz jesenovega lubja zmešanega s kisom
21	za kar so v srednjem veku uporabljali lubje jesena

KRIŽANKA: JELŠA - LIST 16

1	O	B	R	M	B	N	E	I	Z	Š	Č	T	N	E											
2	D	E	V	E	T	Z	L	N	H	S	T	R	Ž	K	V										
3	V	R	B	C	V																				
4	K	T	E	I	M	Š	I																		
5	B	G	T	O	O	B	R	D	L	O															
6	P	P	L	S	T	A	P	S	N																
7	P	R	G	N	L	I	S	O	I	B	L	H	E												
8	N	A	N	J	E	P	R	J	L	E	M	H	E												
9	S	T	N	C	E																				
10	V	L	K	I	P	T	K																		
11	J	L	Š	E																					
12	T	R	B	Š	N	E	I	N	Č	R	V	S	N	E	K	R	Č	E							
13	Z	A	U	S	T	A	V	L	J	N	J	E	K	R	V	V	I	T	V	I	Z	B	B	O	L
14	L	S	T	E	J	L	Š	E																	
15	V	N	T	E	D	L	S	N	I	B	L	Č	N	E	V	G	R	L	U						
16	E	K	C	M	E	H	E	M	R	I	D	E													
17	J	T	R	A																					
18	L	B	J	E																					
19	A	N	T	R	K	I	N	N	I																
20	K	Č	E	O	Ž	L	J	E																	
21	J	L	Š	E																					

Ime in priimek:

1	lastnosti jelše, ki naj bi koristile v poljedelstvu
2	kar je potrebno zamešati v krmo krav iz jelše, da brez zapletov in hitro povržejo teleta
3	kar so se želeli otresti med sejanjem pšenice v srednjem veku, če so držali v ustih vejo jelše in semena sejali skozi obroč iz vej jelše
4	kar so nekoč odganjali, če so vsak kot polja zataknili vejo jelše
5	vzrok, da so s tremi močnimi palicami jelše obkrožili polje in govorili: "Naj bo pesa tako velika kot te palice."
6	kar ni napadlo rastline, če so v petek zgodaj zjutraj zataknili veje jelše
7	učinek, če so po izbi potresli sveže jelševo listje, ko so listje pometli ven
8	vzrok, da so mlade veje črne jelše obesili po prostoru
9	kar naj bi se prijelo na lepjive liste jelše
10	čas, ko so morali odlomiti veje jelše, da so se znebili mrčesa
11	iz česar je prišel prvi mož, da je bila jelša sveto drevo po verovanju Keltskih Ircev
12	kar lajša lubje po mnenju grškega zdravnika Dioskurida
13	za kar so uporabljali v srednjem veku liste jelše pri zdravljenju oziroma, kaj so zdravili z grgranjem čaja iz jelševih listov
14	kar so položili v čevlje, če so imeli ljudje utrujene noge in so s tem omilili bolečine ter in pregnali utrujenost
15	kar je zdravilo grgranje lubja iz jelše
16	kar so zdravile kopeli iz jelševega lubja
17	kar varujejo jelševi listi in lubje, ki vsebuje veliko čreslovin, flavonoidov, fenolne kisline in diarilheptanoide
18	kar olupimo iz mladih vej jelše spomladi, ki so stare 2 do 3 leta in ga uporabimo v zdravilne namene
19	kar imajo blagi odvajalni učinek v lubju jelše
20	kar sproščajo, širijo popki črne jelše
21	les, iz katerega je bila narejena bajalica v sred. veku, da so odkrivali podzemne vodne žile

KRIŽANKA: KOSTANJ - LIST 9

1	D	M	Č	I	K	S	T	N	J												
2	S	D	N	O	D	R	V	O													
3	H	R	N	L	N	H	I	N	D	B	R	H	P	L	D	V					
4	Z	V	S	U																	
5	A	R	H	O	F	T	I														
6	V	N	S	K	E	T	R	T	E												
7	V	N	G	R	D	N	I	Š	K	E	I	K	L	E							
8	V	N	S	K	E	S	D	E													
9	G	J	N	J	E	V	S	M	S	T	N	H									
10	O	S	N	V	N	O	I	Ž	V	L	O										
11	P	S	Š	N																	
12	P	R	Š	Č	E																
13	P	J	V	I	K	R	M	P	R	J	A										
14	S	T	R	J	N	J	A	K	Ž												
15	P	T	G	N	E	G	L	I	V	E											
16	K	S	T	A	N	J	V	E	Š	Š	K	R	C	E							
17	V	Č	J	A	J	Ž	C	A													
18	A	D	S	T	R	N	G	N	T	N											
19	M	D	R	S	T																
20	V	S	E	M	Č	I	T	L	S	A											
21	B	R	N	H	T	S	K	Š	L	J	V	N	T	O	G	R	L	O	R	N	E

Ime in priimek:

1	drug naziv za pravi kostanj
2	oblika kostanja, v kateri so ga pred 1000 leti pred našim štetjem začeli gojiti ob Črnem morju
3	vzrok, da so že nekoč cenili pravi kostanj
4	bogu, kateremu je bil posvečen pravi kostanj, podobno kot hrast
5	naziv za rastlilne, ki so jih prinesli ljudje pred letom 1472 v srednjo Evropo
6	v bližini katerih nasadov so pogosto uspevali kostanjevi gozdovi
7	1. izdelek iz kostanja, ki je povezan z vinsko trto
8	2. izdelek, ki je povezan z vinom, ki ga pridobivajo iz grozdja
9	kar je ukazal frankovski kralj Karel 1. Veliki v zvezi s kostanjem
10	kar vsebuje pravi kostanj, da je bil nekoč osnovno živilo v pokrajinah, kjer ne uspeva žito
11	ena izmed oblik, v kateri so uživali kostanj
12	žival, ki so jo pitali s kostanjem, ki je nudila hrano živalskega izvora
13	vzrok, da je kostanj izgubil status osnovnega živila, ki ga je bil deležen nekoč
14	vzrok, da so v 19. stoletju posekali veliko kostanjevih gozdov, ker vsebuje tanin v skorji
15	vrsta gliv, ki uničujejo kostanjeve gozdove in povzročajo kostanjevega raka
16	osa, ki izvira iz Kitajske, napada popke kostanja in le-ti ne poženejo listov in cvetov
17	lastnost vrst pravega kostanja, k kateri so težili v primerjavi s samoniklim pravim kostanjem
18	učinek, ki ga ima kostanjevo lubje in plodovi na delovanje telesa
19	kar je prepisovala Hildegarda iz Bigna pravemu kostanju
20	kar naj bi krepila pohodniška palica iz lesa pravega kostanja
21	kar zdravijo listi pravega kostanja

KRIŽANKA: KOSTANJ - LIST 10

1	Č	R	S	L	V	N	E	I	N	F	N	L	N	O	I	K	S	L	N	O									
2	Z	P	R	N	J	E																							
3	T	Ž	K	O	P	R	B	V	L	J	V																		
4	O	B	P	U	P	S	H	Č	N	I	P	R	O	B	R	M	N	J	N	S	T	I							
5	O	Ž	L	J	E																								
6	O	B	Č	T	K	U	T	Ž	K	H	N	G	K	R	Č	N	H	Ž	L	H									
7	M	R	N																										
8	L	H	K	O	L	P	L	J	V	I	V	L	K	O	Š	K	R	B	A										
9	K	R	T	K	I	K	S	T	N	J																			
10	K	H	T	I	P	Č	I																						
11	K	R	H	M	K	A	T	S	T	N	I	N	E	P	R	J	E	T	R	T	E	P	C	V	O				
12	K	U	H	A	N	K	O	S	T	A	N	J																	
13	Z	A	I	D	R	G	E	H	D	M	O	I	P	O	I	K	S	T	N	J	I	V	Ž	R	J	V	C	O	
14	K	S	T	N	J	V	M	D																					
15	A	R	M	T	Č	N	O	G	R	N	K	G	A	O	K	S	A												
16	A	N	T	B	O	Č	N	I	U	Č	N	K																	
17	K	R	H	R	V	N	H																						
18	U	Š	M	I																									
19	S	P	L	N	I	S	L	O																					
20	P	R	K	M	R	N	O	U	Ž	V	N	J	E	K	S	T	N	J	A										
21	E	L	K	T	R	I	Č	N	E	D	R	G	V	E															

Ime in priimek:

1	kar vsebujejo listi pravega kostanja, da deluje razkužilno, celi rane, protivnetno ...
2	lastnost kuhanega kostanja, da so ga priporočali za zdravljenje driske
3	vzrok, da so srednjeveški zdravniki svarili pred pretiranim uživanjem pravega kostanja
4	pri čemu priporočajo Bachovo cvetno esenco "sladki kostanj"
5	kar krepi macerat iz popkov pravega kostanja
6	pri čemur pomaga macerat iz popkov pravega kostanja
7	naziv za vrste pravega kostanja, ki obrodijo največje plodove
8	lastnost plodov (kostanjev) maronov, ki jim povečuje uporabo
9	eden izmed nazivov za pravi kostanj, da bi ga razlikovali od divjega "nekrotkega" kostanja
10	kar je potrebno storiti s kostanji, da se razvije njegov sladkobni oksu
11	jedi, ki jih izdelajo iz kostanja
12	kar lahko kupimo v vakimiranih plastičnih vrečkah in je povezano s kostanjem
13	izrek, ki izhaja iz iz basni francoskega pesnika La Fontaina: opica pregovori mačka, da s svojimi tačkami iz ognja dobi kostanj, ki ga potem sebično poje sama
14	kar nam daje pravi kostanj v povezavi s cvetovi, ki se razvijejo junija in močnim vonjem privlačijo čebele
15	okus konstanjevega medu, ki je rdeče-rjavkaste barve
16	kar prepisujejo kostanjevemu medu glede vpliva na človeško telo
17	poimenovanje pravega kostanja, ki izvira iz časov pomankanja hrane
18	s čimer so povezali uživanje kostanja, ki so se v slabih časih razmnožile zaradi pomankljive higiene
19	kar povzroča pečen kostanj začinjen s poprom
20	kar je bil cilj širjenja bojazni pred ušmi
21	ena izmed uporab tanke hlodovine kostanja

KRIŽANKA: JELŠA - LIST 15

1	Č	R	N	E	M	L	B	J	U																					
2	B	R	V	L	O																									
3	Z	L	O	V	L	Ž	N	A	T	L	A																			
4	U	T	R	J	V	A	N	J	E	I	B	R	Ž	I	N															
5	G	L	V	A	M	P	O	D	O	B	E	N	O	R	G	N	Z	M												
6	V	V	D	I																										
7	V	D	G	R	D	N	J	E																						
8	B	D	N	S	K	O	J	Z	R	O	B	N	T	K	E															
9	S	V	A	J	L	Š	A																							
10	G	R	M	O	V	N	T	A	I	Z	L	N	A	I	J	L	Š	A												
11	O	K	R	G	L	I	I	Z	R	B	L	J	N	I																
12	P	V	Z	V	A	Z	V	D	O																					
13	B	R	N	A																										
14	J	L	Š	A	T	P	L																							
15	J	L	Š	E	H	R	S	T																						
16	O	B	A	R	V	A	I	R	D	Č	K	S	T	O	I	O	R	N	Ž	N	O									
17	G	R	Z	L	J	I	V	O	D	R	V	O																		
18	D	O	K	L	E	R	N	I	Z	K	R	V	V	L	A															
19	J	L	Š	A																										
20	V	R	M	E																										
21	V	A	R	N	S	T	P	R	E	D	P	Ž	R	M																

Ime in priimek:

1	po čemer je dobila ime črna jelša
2	za kar so nekdanj uporabljali črno lubje, ki je pripadal črni jelši
3	tla, na katerih uspeva črna jelša in na njih uspevajo samo še nekatere vrste vrbe
4	za kar je črna jelša zelo pomembna
5	naziv za organizem, ki se je razvil s križanjem dveh neznatnih povzročiteljev bolezni, uničuje jelšove gozdove
6	mesto, kjer mora biti les črne jelše, če želimo, da je njen les trajen in trden
7	za kar so nekoč uporabljali les jelše, ker je trajen in trden v vodi (jelševi piloti)
8	kraja, kjer so uporabili jelševe pilote
9	vrsta jelše, ki ima rada bolj suha tla (Alnus incana)
10	vrsta jelše, ki je grmovnata in raste samo v pogorjih
11	oblika listov črne jelše
12	vzrok, da so bili jelovi logi kulturni kraji, kajti voda je bila simbol življenja in povezana s plodnostjo in rodovitnostjo; simbolizirala je uničevalno moč (življenje in smrt - večni krog)
13	naziv za smrtno drevo pri starih keltih, ki je bila jelša
14	naziv dveh drevesnih vrst, s katerimi je bila obdana votlina, v kateri je živela nimfa Kalipso
15	drevesni vrsti v gaju Kirke, ki jo nekateri opisujejo kot grško boginjo in njen otok je veljal za otok mrtvih
16	vzrok, da pravimo jelši tudi rdeča jelša in je povezano s sekanjem drevesa
17	za kar so imeli jelšo, ker raste v vlažnih gozdovih, na močvirnatih tleh in barjih - megljeni kraji - kjer straši in predstavlja prehod v podzemlje, kjer so prebivali mrtvi
18	čas, ko je hudič v prepiru tepel svojo staro mater z jelšo, da je rdeča (mitologija)
19	les, iz katerega je bil narejen Kristusov križ
20	kar naj bi čarovnice pričarale z vejami jelše
21	funkcija vencov, ki so jih spletili iz jelševih vej in so jih obesili v hišo

KRIŽANKA: JAVOR - LIST 14

1	V	N	O																						
2	B	L	E	V	R	Č	N	O	O	T	Č	N	I	U	D	I	U	T	R	J	N	E	O	Č	I
3	S	V	Ž	E	H	L	D	N	E	L	S	T	E	J	V	R	J	A							
4	P	V	Š	N	M	H	L	S	T	R	L	U	K	R	V	N	M	T	L	K	U				
5	D	R	V	S	N	G	A	S	K	A															
6	S	V	R	N	A	M	E	R	Š	K	I	S	L	A	D	K	R	N	I	J	V	R			
7	S	L	D	K	R																				
8	S	G	R	V	N	J	E																		
9	P	R	H	R	N	O																			
10	P	R	Š	Č	E	K	N	J	E	K	Z	E													
11	S	L	D	K	S	T	P	R	J	T	N														
12	S	L	T	A	K	O	T	Š	P	N	Č	O													
13	S	L	S	T	N	O																			
14	K	S	L	I	K	O	T	Z	L	J	E														
15	Z	Č	N	J	E	N	I	M	R	Ž	M														
16	U	Ž	T	N	I																				
17	S	M	N	A																					
18	S	P	L	A																					
19	Š	P	L	J	N	J	E	I	D	M	Č	I	H	I	K	L	B	S							
20	K		I	T	A	Z	A	P	Š	K	E														
21	J	V	R	J	V	A	K	M	Č	K	A	M	Z	A											

Ime in priimek:

1	kar so morali popiti po kopeli, ki so ji dodali prekuhane javorjeve liste, ki je vseboval sok iz javorjevega lubja
2	kar so zdravili javorjevi listi, ki so bili zmehčani v vroči vodi
3	kar so položili na prizadeta mesta, če je šlo za oteklino, vnetja, udarnine in pike žuželk, pri čemer so liste nekoliko zmečkali, da so izločili malo soka
4	za kar je med drugim uporaben macerat iz javorjevih popkov
5	kar vsebujejo zelo veliko vse vrste javorjev
6	naziv za javor, ki vsebuje največ drevesnega soka, če nosi latinsko ime <i>Acer saccharum</i>
7	kar so pridobivali v kriznih in vojnih obdobjih iz gorskega javorja
8	način, da strdijo sladkoben sok javorja, da dobijo gost javorjev sirup
9	za kar so uporabljali liste poljskega javorja (maklena)
10	kar so pitali z listi javorja
11	okus, ki ga imajo čisto mladi listi maklena in vsebujejo veliko železa
12	način priprave listov iz maklena, če gre za jedačo
13	hrano, ki jo dobimo, če mlade liste maklena pomočimo v testo za palačinke in ocvremo
14	kar so počeli z listi javorja nekoč
15	s čimer nadevamo blanširane liste gorskega javorja
16	značilnost cvetov in mladih plodov s krilci
17	kar ni užitno v zvezi z gorskim javorjem, ki vsebujejo strupene aminokisliline (hipoglicin) in lahko povzročajo bruhanje in so za konje celo smrtonosne
18	glasbila, za izdelavo katerih se uporablja javor
19	za kar so uporabljali olupljene in posušene maklenove poganjke
20	kar se med drugim izdeluje iz javorja in se uporablja v vojski
21	kar je bil nekoč tradicionalne izdelek iz javorja v Sloveniji

KRIŽANKA: JELKA - LIST 11

1	S	V	T	L	M	L	B	J	U																			
2	T	R	D	Ž	V	S	T	M	Č																			
3	O	D	M	R	N	J	E	J	L	K																		
4	B	L	J	E	I	P	R	N	Š	A	I	Š	O	I	N	I	K	L	U	B	J	E	I	N	U	R	J	M
5	U	P	R	N	J	A	I	N	V	Č	N	G	A	Ž	V	L	J	N	J	A								
6	M	R	J	N	E	J	L	K	E	R	M	R	S	K	E	C	R	K	V	E								
7	P	L	G	N	J	E	Z	M	Z	L	N	I	H	V	J	C	I	G	L	V	C	V						
8	U	P	N	J	E	Z	I	M	O	M	O	G	O	Č	E	P	R	M	G	T	I							
9	V	R	V	L	H	Š	O	P	R	E	D	Z	L	M	I	D	H	V	I									
10	P	R	Š	T	T	I	V	S	E	I	G	L	C	E	J	L	K	E										
11	V	R	N	P	R	E	S	T	R	L	M	I	N	E	R	J	M	N	S	R	Č	M	I					
12	N	I	U	D	R	L	A	S	T	R	L	A																
13	V	S	B	J	E	I	M	A	L	O	I	S	M	L	E													
14	R	Z	P	D	J	O	N	A	D	R	V	S	U															
15	L	J	B	Z	N	S	K	I	O	B	R	D																
16	P	R	T	I	D	M	N	S	K	E	I	M	Č	I														
17	B	L	Z	N	I	M	K	R	I	L	K	Š	L	J	B	L	Č	I	N	E	V	G	R	L	U			
18	E	T	R	Č	N	O	O	L	J	E																		
19	K	R	G	L	C	E	I	N	A	I	L	B	J	U														
20	M	Z	L	A																								
21	B	L	Č	I	N	E	V	G	R	L	U																	

Ime in priimek:

1	po čem je dobila jelka latinsko ime (<i>Abies alba</i>), če pomeni alba bela, abies pa jelka
2	kar je za naše prednike posebnost jelka
3	posledice, ki jih je doživljala jelka v 70. letih prejšnjega stoletja zaradi onesnaženega zraka
4	prednosti, ki jih ima jelka pred smrekco
5	kar je simbol zimzelenosti, kakršna je tudi jelka
6	v kar so preobrazili jelke, ki so jih čistili pogani in kar so postavili v senci njihovih krošenj
7	starejši običaj, ki je bil predhodnica postavljanje božičnega drevesa (smreka ali jelka) v izbe
8	1. vzrok, da so polagali zimezelene vejice iglavcev v izbe, ki so preživele temo in mráz
9	2. vzrok, da so polagali zimezelene vejice iglavcev v izbe, ki so preživele temo in mráz
10	vzrok, da se morajo čarovnice ustaviti pred vstopom v hlev, če je bil postavljen mlaj
11	namen smrečice ob likofu, ki je bila jelka, ki so jo okrasili kot mlaj in so jo tesarji postavili na streho novo zgrajene hiše
12	kar se ni zgodilo, če so iz jelke, v katero je udarila strela, izrezali klin in ga zabili v tram hiše
13	značilnost lesa jelke glede smole
14	značilnost storžev jelke, kajti ne najdemo jih na tleh kot pri smrekci
15	za kar je šlo pri naslednjih aktivnostih: na novoletno jutro so odšli v gozd, poiskali vejico jelke s tremi poganjki. Le-to so všili v belo blago in nosili nad srcem kot amulet ...
16	kar je poudarjala Hildegarda iz Bingna glede velike moči jelke
17	kar so v srednjem veku zdravili s semeni jelk
18	kar vsebujejo semena jelk, da so zdravilna
19	obliko, v kateri zasledimo smolo jelke, če opazujemo drevo
20	v kar so predelali jelkino smolo, da so z njo zaprli rane in ozdravili razjede
21	kar so zdravili, če so smolo skuhalo z medom

KRIŽANKA: JELKA - LIST 12

1	S	T	R	S	B	O	R	Š	K	I	T	R	P	N	T	N														
2	I	Z	V	L	Č	K	I	Z	Z	L	N	H	S	T	R	Ž	V													
3	B	L	Z	N	I	P	L	J	Č	B	R	N	H	T	S															
4	G	R	G	R	M	O																								
5	K	R	P	I	Ž	I	V	C	E	S	P	D	B	J	A	P	R	K	R	V	V	T	E	V						
6	Č	J	I	Z	V	R	Š	Č	K	V	E	T	R	Č	N	O	O	L	J	E	I	Z	I	G	L	C				
7	J	L	K	N	I	S	T	R	Ž	I																				
8	S	R	P																											
9	B	L	E	Č	N	E	V	Ž	V	Č	V	J	U	I	N	M	Š	C	H											
10	K	P	L	M	I	N	H	L	C	J	A	M	V	T	R	M	O	I	V	K	Ž	O								
11	A	P	R	L	A	M	J	A																						
12	A	V	G	S	T	A	S	P	T	M	B	R	A																	
13	J	L	K	I	N	E	I	V	R	Š	Č	K	E																	
14	T	M	N	I	G	O	Z	D	N	I	M	E	D																	
15	S	L	D	K	R	N	O	B	L	Z	E	N																		
16	P	S	P	E	Š	I	C	E	L	J	E	N	J	E	I	Z	L	O	M	O	V	K	R	E	P	I	Z	O	B	E
17	P	M	R	J	D	A	J	E	O	B	Č	T	K	V	R	N	S	T	I	M	Č	I								
18	V	G	R	N	K	B	I																							
19	S	L	A	T	I																									
20	L	K	R	J	E	Ž	L	J	E	S	R	P																		
21	O	K	R	S	N	O	D	R	V	O																				

Ime in priimek:

1	kar so destilirali iz smole jelke, ki je prijetnega vonja po limonah in zdravi zvine, udarnine, rane in spodbuja prekrvavitev kože
2	kar je dohovnik in zeliščar Sebastian Kneipp priporočal pevcem in pridigarjem, da ne bi imeli težav z glasom
3	kar naj bi zdravil čaj iz storžev
4	kar počnemo s čajem iz jelkinih storžev, da zdravimo bronhitis
5	kar vse omogočajo deli jelke, da zdravi ljudi
6	obliki, iz katerih so pripravljena zdravilna sredstva, ki so plod jelke
7	kar je lahko surovina iz jelke, da izdelamo eterično olje
8	kar lahko zdravilnega naredimo iz jelkinih vršičkov
9	kar zdravi terpentini iz jelke, če ga uporabljamo zunanje
10	čemur dodamo jelkine pripravke, da bi vplivali zdravilno
11	meseca, v katerem nabiramo vršičke ali mlade poganjke jelke
12	meseca, v katerem nabiramo zelene storže jelke
13	kar vsebuje jelkin čaj svežega ali suhega, ki odpravlja kašelj, hripavot in prehlad
14	kar lahko dodamo čaju iz jelkinih vršičkov
15	kar tudi lahko zdravi del jelke po antropozofični medicini
16	kar zdravi jelkin macerat, ker uravnava kalcij v telesu
17	kar koristnega naredi cvetna esenca jelke
18	razlika med okusom smrekovih in jelkinih vršičkov, ki po okusu spominjajo na limono in imajo veliko vitamina C
19	čemur lahko dodamo na drobno nasekljane jelkine vršičke
20	kar lahko pripravimo iz jelkinih vršičkov
21	funkcija, ki jo lahko upravlja jelka

KRIŽANKA: JAVOR - LIST 13

1	D	B	R	V	L	J	N	O	I	V	D	R	O																	
2	S	E	Z	D	R	Ž	V	L	I																					
3	P	L	J	S	K	I	J	V	R																					
4	M	K	L	N																										
5	T	R	K	R	P	I	J	V	R																					
6	G	R	S	K	I	J	V	R																						
7	O	B	L	K	I	L	I	S	T	V	I	K	R	L	T	H	I	P	L	D	V	I	H							
8	J	V	R	N	A																									
9	P	V	Z	N	S	T	Ž	N	S	K	I	H	D	H	O	V	Z	D	R	V	S	I								
10	N	M	F	E																										
11	D	R	A	D	E																									
12	M	L	J	A																										
13	H	M	D	R	A	D	E																							
14	P	R	O	B	R	Z	B	A	D	K	L	T	V	J	V	R														
15	Č	R	V	N	C	E	Z	L	E	D	H	V	E																	
16	H	Š	N	I	P	R	G																							
17	J	V	R	J	A																									
18	V	R	V	N	J	E																								
19	P	L	T	I	V	N	O	I	P	V	O																			
20	S	G	R	T	O	J	V	R	N	O																				
21	K	P	L	I	I	Z	P	R	K	H	N	H	L	S	T	V	J	V	R	J	A									

Ime in priimek:

1	javor kot drevo z vidika naših prednikov
2	kar so razdi počeli naši predniki pod krošnjo javorja
3	ena izmed avtohtonih vrst javorja v Sloveniji
4	drug naziv za poljski javor
5	naziv za avtohtono vrsto javorja, ki raste na robu svojega areala
6	najbolj razširjena vrsta javorja v Srednji Evropi, ki raste v sredogorju in visokogorju
7	po čemer se razlikujejo različne vrste javorjev
8	les, iz katerega je bil trojanski konj
9	vzorec, ki se pojavlja v starih pripovedkah
10	naziv za naravne duhove, ki so povezani z drevesi in izviri, po poimenovanju starih Grkov
11	naziv za nimfe hrastovega drevesa po poimenovanju starih Grkov, a so isto ime nosile vse drevesne nimfe
12	naziv za driado, ki so jo stari Grki dodelili jesenu
13	naziv za drevesne nimfe, ki so bile del dreves
14	tema pripovedk v Avstriji, ki so povezane s krvavitvijo
15	kar odganja javor kot sveto drevo
16	kar so naredili iz javorovine, da le-tega ni mogla prestopiti čarovnica
17	listi drevesa, ki so videti kot razprta dlan, ki se brani
18	vzrok, da so javor posadili v bližini domačije
19	kar je bilo potrebno storiti v zvezi s koreninami javorja, da se je želja uresničila
20	kar se položi na boleče mesto po nasvetu Hildegarde iz Bingna, če gre za putiko
21	kar je Hildegarda iz Bigna uporabljala, če je oseba imela vročino